

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Фізичного виховання і спорту
Кафедра терапії, реабілітації та морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Рівень вищої освіти - другий (магістерський) рівень

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
терапії, реабілітації та морфології
Протокол № 01 від “4” вересня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психолого-педагогічні основи викладання у закладах вищої освіти
Викладач	Проф. Шеремета Лідія Миколаївна
Контактний телефон викладача	0505797464
E-mail викладача	Lidiiia.sheremeta@pnu.edu.ua
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 год.
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn-pnu.edu.ua
Консультація, відпрацювання н/б та негативних оцінок	Вівторок 15.00 - 16.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Психолого-педагогічні основи викладання у закладах вищої освіти» розглядає основні постулати, педагогічні факти, механізми, закономірності, основні характеристики навчання і виховання здобувачів вищої освіти; психологічні закономірності та механізми опосередкування педагогічної діяльності в вищому навчальному закладі, індивідуальні та соціально-психологічні явища, які породжуються умовами роботи вищого навчального закладу.</p> <p>Мета освіти – розвиток особистості, сутністю якої є суб’єктність, духовність та соціальна компетентність як основа (умова, критерій) ефективної комунікації (взаємодії) у світі. Мета вищої освіти – розвиток особистості, сутністю якої є суб’єктність, духовність, соціальна та професійна компетентності як основа (умова, критерій) ефективної комунікації (взаємодії) у світі.</p> <p>Поняття «комунікація (взаємодія)» є також визначальною процесуальною та інструментальною основою педагогічного (освітнього, навчального, виховного, розвивального) процесу, трансформуючись в освіті у поняття «педагогічна комунікація»</p> <p>Практична ефективність методики викладання у вищій школі визначається психологічними та загальними педагогічними чинниками, які будуть покладені в основу методики викладання. Основою педагогічного процесу як педагогічної комунікації (взаємодії) є комунікація (взаємодія) викладача та студента.</p> <p>Основні переваги дисципліни – це практична спрямованість і формування у студентів систематизованих психологопедагогічних уявлень, теоретичних знань і практичних умінь здійснювати психологічний супровід навчальної діяльності.</p> <p>Міждисциплінарні зв’язки: «Психолого-педагогічні основи викладання у закладах вищої освіти» як навчальна дисципліна базується на таких дисциплінах: інформатика, філософія, медична реабілітація, гігієна, психологія, педагогіка, бібліографія, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формуванню умінь застосовувати знання з філософії та основи медичних знань в процесі подальшого навчання й у професійної діяльності.</p> <p>Пререквізити. Оскільки предметом вивчення дисципліни «Психолого-педагогічні основи викладання у закладах вищої освіти» є наука, як процес творчої діяльності по отриманню нового знання, і результат цієї діяльності у вигляді цілісної системи знань, сформульованих на основі певних принципів, магістри, як кваліфіковані фахівці повинні добре знати філософію, інформатику, основні клінічні та фундаментальні дисципліни (анатомію, фізіологію тощо), основні дисципліни середньої школи (інформатику, біологію).</p> <p>Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.</p>	
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	

3.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Психолого-педагогічні основи викладання у закладах вищої освіти» є: вивчення основних систем психолого-педагогічних знань, що сприяють успішності професійної діяльності у науково-педагогічній діяльності та у безпосередній професійній діяльності фізичного терапевта; формування у здобувачів вищої освіти основ професійної педагогічної компетенції у питаннях психологічних детермінант організації педагогічного процесу у вищій школі, управління цим процесом згідно структури та функцій конкретних підрозділів ВНЗ, про соціально-психологічні явища, які опосередковують та зумовлюють процеси навчання і виховання.

3.2 Завдання дисципліни:

- сприяти формуванню професійної самоідентифікації, активної фахової та соціальної позиції та загальної гуманістичної культури;
- закріпити вміння критичного аналізу психолого-педагогічних явищ та їх оцінювання;
- формувати вміння застосовувати на практиці систему психологопедагогічних наукових знань;
- опанувати методи і прийоми педагогіки та психології вищої школи;
- сформувати вміння, рефлексії, емпатію, самооцінку, критичний аналіз власної поведінки та діяльності;
- сприяти виробленню постійної мотивації та прагнення самостійно здобувати нові сучасні знання;
- розвинути розуміння змісту психологічної діагностики, експертизи, психологопедагогічного супроводу, психологічного консультування, допомоги, підтримки, психолого-педагогічної корекції;
- виробити навички самостійного поглибленого вивчення будь-якої теми дисципліни, порівнювати різні точки зору, аналізувати й узагальнювати, послідовно й логічно викладати навчальний матеріал.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки за умов глобалізації та інтернаціоналізації;
- методологію наукового пізнання та навчального процесу;
- основний зміст дидактики і методики вищої школи;
- основний зміст державного стандарту вищої освіти та напрями реформування системи освіти в Україні відповідно до вимог сучасного суспільства;
- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- психолого-педагогічні та дидактичні основи вузівського навчання, основи педагогічної майстерності викладача;
- особливості використання сучасних освітніх технологій та інформаційних ресурсів у процесі навчання;

вміти:

- застосовувати набуті знання у реальному навчально-виховному процесі
- володіти основними навиками проведення занять у вищому навчальному закладі;
- добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;
- застосовувати сучасні освітні технології;
- усвідомлювати соціальну відповідальність науки і освіти;
- підготувати презентацію, захист, впровадження результатів науково-дослідної роботи;
- планувати і прогнозувати свій подальший професійний розвиток.

3.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами

компетентностей:

- інтегральна;
- загальні;
- спеціальні (фахові, предметні).

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

4. Організація навчального курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Семінарські заняття, /практика,	18
Лабораторні	
Лекції	12
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс навчання	Вибіркова
3	Терапія та реабілітація	2	

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Лекції (години)	Практичні заняття (години)	Самостійна робота (години)
Тема 1. Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.	2	4	10
Тема 2. Навчальна діяльність як процес пізнання: сутність та особливості методики викладання у вищих навчальних закладах. Сучасні технології ВНЗ.	2	4	10
Тема 3. Основи педагогічного спілкування у діяльності викладача вищого навчального закладу.	2	2	5
Тема 4. Формування педагогічної майстерності, як основа підготовки кадрів для роботи у вищих навчальних закладах.	2	2	5
Тема 5. Психолого-педагогічна система виховання кадрів для галузі охорони здоров'я.	2	2	5
Тема 6. Роль особистості викладача та групи в психології навчального процесу у вищій школі.		2	5
Тема 7. Психологічна характеристика нових сучасних форм діяльності викладача вищої школи.		2	5
Тема 8. Комунікативна компетентність, як основа професійної діяльності.		2	5
Тема 9. Профілактика психоемоційного вигорання у професійній діяльності викладача вищого навчального закладу та у професійній	2	4	10

діяльності медичних працівників.			
----------------------------------	--	--	--

5. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів			
	РЕЙТИНГОВИЙ ПОКАЗНИК	Оцінка ECTS	Оцінка в національній шкалі	
Екзамен, диф. залік, курсова робота, практика			Залік	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	90-100	A (відмінно)	відмінно	
	82-89	B (відмінно)	добре	
	75-81	C (відмінно)		
	64-74	D (задовільно)	задовільно	
	60-63	E (задовільно)		
	35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	незадовільно	
	1-34	F (незадовільно) з обов'язком повторним навчанням	незадовільно	

Вимоги до письмових робіт

Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі 6-Ієапї, та проектних робіт. Терміни написання: денна форма - на парі, заочна форма за 10 днів до сесії.

Семінарські заняття - 50 балів

Умови допуску до підсумкового контролю. Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж семінарських занять (письмові роботи, усні відповіді)

Підсумковий

контроль Форма

контролю: екзамен

Форма здачі: тестовий контроль (50 балів)

6. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) [content uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf](https://content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf).

Академічна доброчесність

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника [https / /pnu.edu.ua/положення про запобігання](https://pnu.edu.ua/положення%20про%20запобігання)

плагіату/

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) <https://pnu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozhenia-pro-osp-7-redaktsia.pdf>.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) <https://pnu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/opzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) <http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

7. Рекомендована література Базова

1. Прищак, М. Д. П 77 Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 150 с.
2. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні на рубежі століть (спроба прогностичного аналізу) / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2000. – № 1. – С. 11–17.
3. Бурдейна Л. І. Знаково-контекстне навчання як продуктивна умова формування моральної культури студента / Л. І. Бурдейна // Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія / Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця, 2007. – № 20. – С. 140–144.
4. 3. Городиська В., Пантук М. Педагогіка та психологія вищої школи : методичні матеріали до семінарських занять [для підготовки фахівців ОКР “Магістр” галузі знань 0401 “Природничі науки” спеціальності 8.04010601 “Екологія та охорона навколишнього середовища”] / В.В. Городиська, М.П. Пантук. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. – 204 с.
5. Казак І. О. Роль мотиваційного компоненту при виконанні навчального завдання у вищій школі / І. О. Казак // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – Харків, 2007. – № 16. – С. 197–207.
6. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі : метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти / Л. Г. Кайдалова, Н. В. Науменко. – Х. : НФаУ, 2021. – 46 с.
7. Каплінський В.В.. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник /В. В Каплінський. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 – 224 с.
8. Коваль О. Є. Використання інтерактивних методів навчання в процесі формування професійно-моральних цінностей магістрантів вищої економічної школи / О. Є. Коваль //Педагогічний дискурс: зб. Наукових праць. – Хмельницький: ХГПА, 2011. – Вип. 9 – С. 159–161.
9. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
10. Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти.: Підручник. –

Видавництво «Центр учбової літератури», Київ, 2014. – 286 с.

11. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад. : В. І. Кобаль. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. - 203 с.
12. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / В.М.Нагаєв, М.О. Портян. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Харків: Стильна типографія, 2018. – 289 с.
13. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи : курс лекцій / Н.І. Мащенко – 2-е вид., доп. й перероб. – Кременчук, 2006. – 272 с.
14. Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря. – Монографія. Видавництво «Центр учбової літератури». Київ. 2015. -332 с.
15. Філоненко М.М. Психологія спілкування. – Підручник. Видавництво «Центр учбової літератури». Київ. 2012. - 238 с.
16. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації / Уклад. В.В.Стинська. – Івано-Франківськ: НАІР, 2016. – 65 с.

Додаткова:

1. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : навч. посіб. для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Філ-студія, 2006. – 320 с.
2. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слєпкань – К. : Вища школа, 2005. – 240 с.

Інтернет-ресурси:

3. <http://www.literacy.com.ua/praktychna-psyhologija/264-prosvitnyctvoiprofilaktyka/teatralna-pedahohika/767-vpravy-na-rozvytok-movlennia>.
4. <http://www.psyh.kiev.ua> http://www.yurincom.com/ua/st-48os-pos_vuzlib.com/ content/view/379/.
5. www.oim.ru/reader.asp <http://www.moz.gov.ua> <http://health.gov.ua/> European Commission - Directorate General Education& Culture (DG EAC)
6. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus> European Commission -Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)